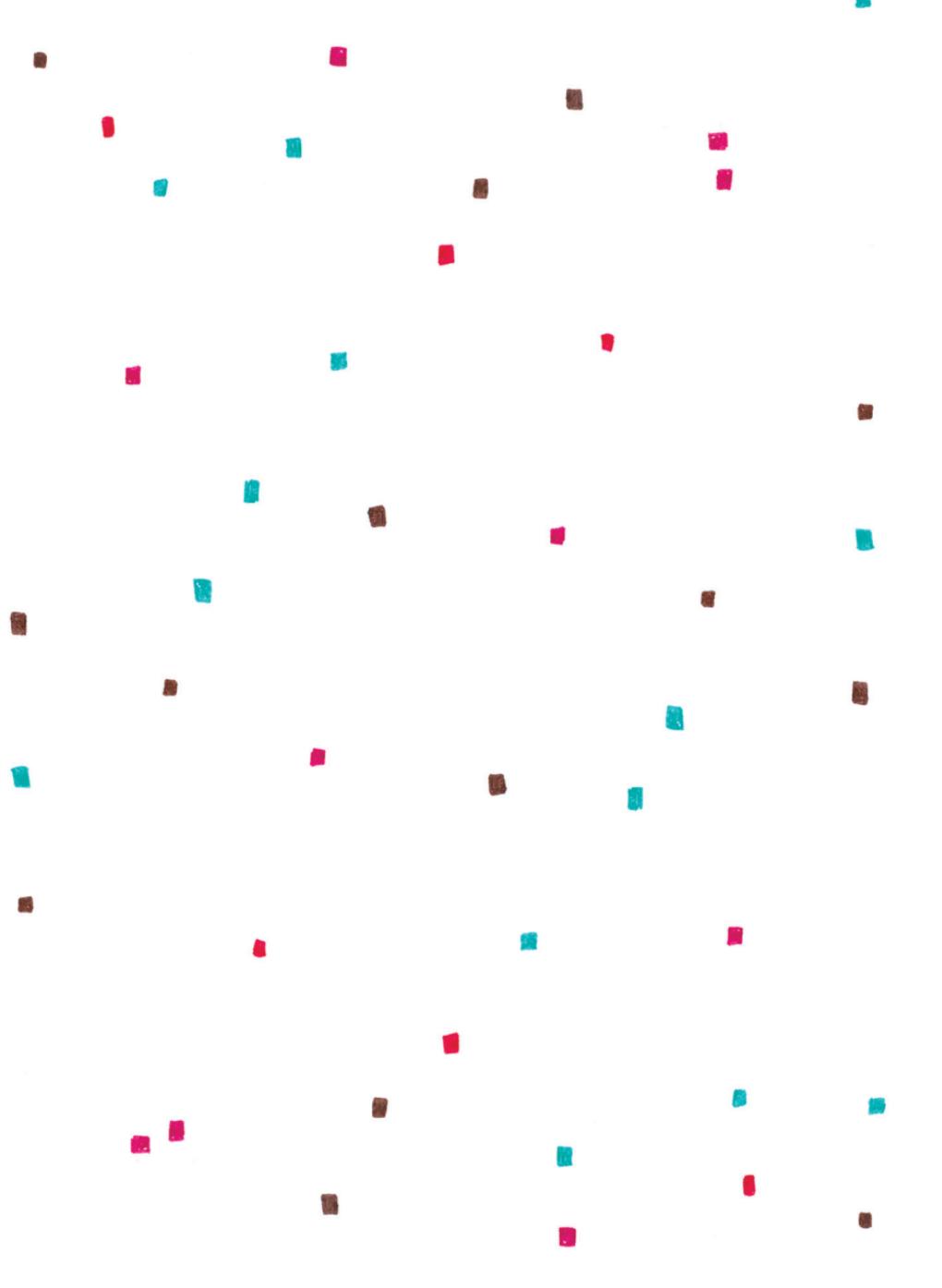

UKRAJINSKÁ POHÁDKA

TelesyK

Телесик

Žili byli dědeček a babička. Stále se trápili, kdo se o ně ve stáří postará, protože neměli žádné děti. Jednoho dne babička poprosila dědečka: „Dědečku, jdi do lesa, najdi polínko a výrob kolébku. Položíme polínko do kolébky, já si ho budu kolíbat jako děťátko a alespoň trochu se potěším.“

Dědečkovi se nejdříve nechtělo, ale babička tak dlouho naléhala a prosila, až šel. Našel tedy v lese kus dřeva a výrobil z něj kolébku. Babička do ní položila polínko, kolébala ho a k tomu zpívala: „Houpy houpy, Telesíčku, navařila jsem kašičku, až se najíš, půjdeš spát, já tě budu kolíbat.“ A polínko kolébala, kolébala, až s dědečkem oba usnuli.

Když se ráno babička s dědečkem probudili, co nevidí – místo polínka leží v kolébce živé děťátko! Oba se rozzářili štěstím – ač staří, byli teď tatínek a maminka. A protože dědeček polínko ze dřeva vysekal, dali děťátku jméno Telesyk.

Telesyk rostl a rostl, až se stal pohledným chlapcem. Rodiče si ho nemohli vynachválit, jak byl ochotný a pracovitý. Jednoho dne řekl tatínkovi: „Udělej mi tatíncu malou loďku a vesla, rád bych jel chytat ryby, rád bych vám pomáhal.“

Tatínek syna poslechl a vyrobil mu zlatou loďku se stříbrnými vesly. Telesyk plul po řece, chytal rybky a maminka mu ke břehu nosila jídlo. Vždy ho ale nabádala: „Bud' opatrny, synku! Všude kolem čihá nebezpečí! Když na tebe zavolám já, připluj s loďkou ke břehu, když ale zavolá někdo cizí, pluj dál a dál.“

Jednou maminka připravila jako obvykle pro synáčka jídlo, přinesla ho k řece a volá: „Telesyku Telesyku! Připluj ke břehu, tvá maminka přišla, jídlo ti přinesla!“ Telesyk to zaslechl a připlul s loďkou ke břehu. Napil se, najedl se a odrazil s lodí od břehu za ryby lovit.

V rákosí u řeky ale čihala zlá zmije, která to vše viděla a slyšela. Doplazila se až ke břehu a začala mocným zmijím hlasem volat: „Telesyku, Telesyku! Připluj ke břehu, tvoje maminka přišla, jídlo ti přinesla!“ Telesyk ale dobře poznal, že to není hlas maminky, vzpomněl, co mu matka radila, a místo ke břehu plul dál a dál. A tak zmiji nezbylo nic jiného, než odejít s prázdnou.

Zmije, celá rozzuřená, došla ke kováři. „Kováři, kováři! Ukovej mi hlásek tenký jako má matka Telesyka.“

Kovář se zmije zalekl a tak udělal to, oč ho žádala. Zmije přiběhla na břeh a novým tenkým hláskem zavolala na chlapce: „Telesyku, Telesyku! Připluj ke břehu! Tvoje maminka přišla, jídlo ti přinesla!“

Chlapci se nyní zdálo, že ho volá maminka a zamířil s lodičkou ke břehu. Netušil, že na břehu nečeká maminka, nýbrž číhá zmije! Ta v mžiku Telesyka popadla, hodila si ho na záda a odnesla hluboko do lesa do své chýše, kde žila se svou dcerou.

„Pořádně zatop v peci! Upečeme Telesyka, budeme mít skvělou hostinu!“, řekla zmije své dceři a šla k sousedům pro sůl na pečínu.

Dcera roztopila pec a povídá Telesykovi: „Sedni si na lopatu, Telesyku!“ Ale chlapec nebyl hloupý: „Ale já nevím, jak se na lopatu sedá. Ukážeš mi to?“ Jakmile si malá zmije sedla na lopatu, Telesyk šup s ní do pece! Zabouchl za ní dvírka, vyběhl ven z chýše, vylezl na strom a schoval se ve větvích.

Když Telesyk utekl z chýše, popálená zmije vyskočila na poslední chvíli z pece. Když se její matka se solí vrátila a ptala se na pečínu z Telesyka, řekla jí dcera, co se stalo.

Obě hladové a rozrušené zmije vyběhly z chýše

a začaly Telesyka všude hledat. Neřvalo dlouho a objevily ho na stromě. Začaly strom zuřivě hryzat a třást s ním. Telesyk se ve větvích držel z posledních sil. Vypadalo to, že strom každou vteřinkou spadne.

Vtom letělo kolem hejno husí. Telesyk začal husy prosit: „Ach husy, husy, husičky, mávněte svými peříčky! Domů mne odneste! Tam pojíte, popijete, dobře se u nás pomějete!“ Jenže husy se vymluvily, že na něj nemají čas a že ho vezme další hejno. Když přiletělo druhé hejno, Telesyk znovu úpěnlivě prosil: „Ach husy, husy, husičky, mávněte svými peříčky! Domů mne odneste! Tam pojíte, popijete, dobře se tam pomějete!“

Ale i druhé hejno odpovědělo, že nemá čas, ať ho vezmou další husy.

Telesyk si zoufal. Viděl, že mu nikdo nepomůže, všechny husy už byly pryč. A tu jako poslední z hejna letěla nejmenší husička. Telesyk zaplakal a zaprosil: „Husičko nejmilejší, zachraň mě! Na křidélka mě vem, domů odnes! Tam pojíš, popiješ, dobře se poměješ!“

Husička se nad ním slitovala a odpověděla: „Tak se mě chytni.“ Telesyk naskočil na její záda, objal ji kolem krku a letěli. Jenže husička byla už hodně unavena a chlapec nebyl lehký. Letěli nízko nad zemí a zmije je

už už doháněly. Naštěstí jím ale došly všechny síly a pronásledování vzdaly.

Husička s Telesykem z posledních sil doletěla k chaloupce jeho rodičů a snesla se s chlapcem na dvůr.

Maminka vyhlédla ven z okna a nemohla uvěřit svým očím – koho to nevidí stát na dvoře! Tatínek s maminou byly šťastní, že mají znovu svého milovaného synáčka. Tak se radovali, že by si husy ani nevšimli.

Ale Telesyk jim převyprávěl celý svůj příběh a i to, že nebýt pomoci, už nikdy by se všichni neshledali. Rodiče za odměnu husičku dobře nakrmili a napojili, hezky jí poděkovali a rozloučili se.

A pak? Zazvonil zvonec a pohádky je konec.

Жили собі дід та баба. Вже й старі стали,
а дітей нема. Журяться вони: «Хто догляне?»
От баба й просить діда:

– Поїдь, діду, в ліс, вирубай там мені деревинку, зробимо колисочку, то покладу деревинку туди та й буду колихати; от буде мені забавка!

Дід спершу не хотів, а баба все просить та просить. Пішов він, вирубав деревинку, зробив колисочку... Положила баба ту деревинку в колисочку, колише й пісню співає: – Люлі-люлі, Телесику, наварила кулешику, буду тебе годувати.

Колихала-колихала, аж поки заснули.

Встають уранці – аж з тієї деревинки та став синок маленький. Вони так зраділи, що й не сказати! Та й назвали того сина Телесиком. Росте той синок – і такий став гарний, що батьки не натішаться з нього.

От як підріс він, то й каже:

– Зробіть мені, тату, золотий човник і срібнє весельце, буду я рибку ловити та вас годувати!

От дід зробив золотий човник і срібнє

весельце. То оце він їздить по річці, ловить рибку та годує батьків. А мати йому їсти но- сить і каже:

– Гляди ж, сину, як я кликатиму, то пливи до бережка, а як хто чужий, то пливи далі!

От мати наварила йому снідати, принесла до берега та й кличе:

– Телесику, Телесику! Приплинь, приплинь до бережка! Дам я тобі їсти й пити!

Телесик почув, пристав до бережка, найвся, напився, відіпхнув золотий човник срібним весельцем і поплив далі рибку ловити.

А зла змія коло річки підслухала, як мати кликала Телесика, та прийшла до берега і да- вай гукати товстим голосом:

– Телесику, Телесику! Приплинь, приплинь до бережка! Дам я тобі їсти й пити!

Але він почув, що то не мамин голос і згадав, що матінка говорила. Не поплив він до берега.

А змія стояла-стояла та й пішла від бережка геть.

Змія бачить, що нічого не вдіє, та пішла до коваля:

– Ковалю, ковалю! Скуй мені такий тонень-

кий голосок, як у Телесикової матері!

Коваль злякався і скував. Вона пішла до бережка й стала кликати новим голосом:

— Телесику, Телесику! Приплинь, приплинь до бережка! Дам я тобі їсти й пити!

А він думав, що то мати, та й приплів до бережка. А змія його мерщій ухопила з човна та й понесла до своєї хати в лісі, де жила зі своєю доночкою.

— Зміючко, Оленко, відчини!

Оленка відчинила, змія ввійшла в хату.

— Доню, натопи піч, спечемо Телесика! — сказала змія, а сама пішла до сусідів по сіль.

От Оленка натопила піч і каже:

— Сідай, Телесику, на лопату!

Але він був недурним і сказав: — Я не знаю, як його сідати, покажи.

Вона й стала показувати, та тільки сіла, а він за лопату та й укинув її в піч, і заслінкою піч затулив, а сам замкнув хату, зліз на превисоченого явора та й заховався там.

В останню хвильку вискочила змія з пічки. Коли її мати повернулася, вони почали шукати Телесика. Дуже скоро вони побачили його на

дереві і почати гризти стовбур, щоб дістатися до хлопця. Телесик тримався з останніх сил...

Коли летить табун гусей. Телесик їх і просить:

– Гуси-гуси, гусенята! Візьміть мене на крилята та понесіть до дому!

А гуси й кажуть, що не має в них часу, чекай на інших.

Аж летить знову табун гусей. Телесик і просить:

– Гуси-гуси, гусенята! Візьміть мене на крилята Та понесіть до дому!

Так і ці йому кажуть: – Нехай тебе задні візьмуть!

Сидить сердешний Телесик, от-от явір упаде, от-от доведеться пропасти! Коли це летить собі одне гусеня: відбилося – насилу летить, Телесик до нього:

– Гуся-гуся, гусенятко! Візьми мене на крилятко та й понеси додому до батьків! От воно і пожаліли Телесика:

– Сідай! – каже та й ухопило його на крила. Та втомилось сердешне, так низько несе.

А змія за ним – ледве не вхопить його – же-
неться. Та таки не наздогнала.

От воно принесло та й посадило Телесика
на призьбі, а само ходить по двору, пасеться.

Батьки вибігли з хати, та вхопили Телеси-
ка, та внесли в хату, та такі щасливі, що їхній
синочок повернувся. Хотіли на радощах того
гусачка в пічці зажарити, але Телесик не до-
зволив. Розказав батькам про всі свої пригоди
і по те, як його гусеня врятувало. От вони на-
годували його, й напоїли, і під крильця наси-
пали пшона. Так воно й полетіло.

От вам казочки, а мені бубликів в'язочки.

Autoři projektu:
Petra Holubářová, Lucie Machová
Převyprávění pohádky:
Ruslana Derepko
Illustrace a grafické zpracování:
Michaela Casková

InBáze, z.s.
2019

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Městská knihovna v Praze

INBÁZE

